



Z znanjem ponosni v prihodnost.

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO ZA ŠOLSKO LETO 2015/16

**Ravnatelj:
Zvonko Kustec**

Ljutomer, september 2016

Samoevalvacijsko poročilo je pripravila Komisija za kakovost Gimnazije Franca Miklošiča, skupaj z ravnateljem, g. Zvonkom Kustecem. Poročilo se navezuje na akcijski načrt aktivnosti za razvoj kakovosti, ki je predstavljen v Letnem delovnem načrtu za šolsko leto 2015/16 ter vključuje zaposlene, dijake in udeležence izobraževanja odraslih v programih gimnazija, predšolska vzgoja in maturitetni tečaj ter udeležence izobraževanja odraslih v programu predšolska vzgoja. Komisija za kakovost je bila imenovana za vse programe, sestavljajo jo strokovni delavci šole, predstavniki delodajalcev, predstavnik staršev in dijakov.

Strokovni delavci šole so:

- Barbara Špilak, predsednica,
- Nina Pečnik, članica,
- Liljana Fajdiga, članica,
- Karmen Stolnik, članica.

Predstavniki delodajalcev:

- Simona Kaučič – ravnateljica Vrtcev občine Moravske Toplice,
- Gabrijela Kuhar – vodja vrtca pri OŠ Veržej.

Predstavnik staršev in dijakov:

- predstavnik Sveta staršev za posamezno šolsko leto,
- predstavnik Dijaške skupnosti za posamezno šolsko leto.

Temeljni cilj Komisije za kakovost je, skladno z zakonodajnimi predpisi, zagotavljati kakovost po načelih celovitega sistema vodenja kakovosti, ki upošteva tudi skupni evropski okvir zagotavljanja kakovosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI-1; Ur. l. RS, št. 79/2006, 15. člen).

Komisija za kakovost, ki dela na vzgojno-izobraževalnem področju, bo skrbela za uvajanje elementov in merljivih kriterijev kakovosti dela na šoli, prav tako bo poskušala razviti smernice za vzpostavitev celovitega sistema ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti dela na šoli.

Prav tako bo Komisija za kakovost skrbela za uvajanje sistema nenehnih izboljšav na vseh področjih delovanja šole po metodologiji PDCA-kroga.

Potek samoevalvacije

Predstavitev obravnavanih prednostnih področij

S šolskim letom 2015/16 smo si za obdobje petletnega cikla spremljanja kakovosti določili področji (Dvig bralne pismenosti dijakov GFML, Redno spremljanje učno vzgojnega procesa po letnikih in programih), za kateri menimo, da sta pomembni za kvalitetno izvajanje osnovne dejavnosti: vzgoje in izobraževanja. Obe področji smo delavci šole sprejeli na uvodni konferenci avgusta 2015.

Cilji dela na področju kakovosti za obdobje petletnega cikla so:

- Izdelan načrt aktivnosti za razvoj kakovosti v šolskem letu 2015/16;
- Dvig bralne pismenosti dijakov GFML;
- Redno spremljanje učno vzgojnega procesa po letnikih in programih.

Načrtovanje, izvedba in spremljava doseganja zastavljenih ciljev

Za izbrana cilja smo člani Komisije za kakovost z ostalimi delavci šole pripravili akcijski načrt, opredelili standarde kakovosti in aktivnosti za doseganje standardov ter določili rok, do kdaj jih bomo dosegli. Akcijski načrt za šolsko leto 2015/2016 je bil predstavljen na seji Sveta zavoda septembra 2015 in je podrobneje zapisan v Letnem delovnem načrtu. Komisija za kakovost se je med šolskim letom sestajala na formalnih sestankih, med letom je občasno potekala komunikacija z zunanjimi člani.

Rezultati samoevalvacije

Standard kakovosti: IZDELAN NAČRT AKTIVNOSTI ZA RAZVOJ KAKOVOSTI V ŠOLSLEM LETU 2015/16

Osnutek standarda je nastajal najprej znotraj posameznih strokovnih aktivov, in sicer avgusta 2015, medtem ko smo ga dokončno oblikovali septembra 2015.

Skozi šolsko leto smo po aktivih, predmetnih področjih in programih skušali realizirati zastavljene cilje in aktivnosti za dosego le-teh, ki smo si jih zadali za to šolsko leto. Večino aktivnosti smo tekom šolskega leta uspeli realizirati, imamo pa še dovolj časa, da zadane cilje dosežemo v celoti, saj menimo, da moramo cilje dosegati postopoma, če želimo, da smo uspešni. Predvidene aktivnosti smo razširili še na področje Doživljanje organizacijske strukture šole in komunikacije med zaposlenimi, ki smo ga izvajali tudi za projekt EC4SLT. Posledično smo tudi na tem področju načrtovali aktivnosti za v prihodnje.

Standard kakovosti: DVIK BRALNE PISMENOSTI DIJAKOV GFML

V prid boljšemu nivoju bralne pismenosti dijakov, ki bi posledično vplival tudi na boljše rezultate na maturi in na sploh pri pisnih preizkusih znanja, smo v tem šolskem letu že izvedli kar nekaj aktivnosti. Aktivnosti so bile razpršene na vse oddelke programov, aktivneje pa so se izvajale v oddelkih 1. letnikov.

Velik poudarek na dvigu bralne pismenosti je bil pri projektih dnevih, ko so se učitelji medpredmetno povezovali in tako načrtovali skupne naloge in predstavitve, kjer je bil poudarek na rabi knjižnega jezika tako pri pisnem kot govornem izražanju. Naloge so se tudi medpredmetno ocenjevale.

V *strokovnem aktivu jezikoslovja* so za dvig bralne pismenosti v preteklem šolskem letu izvedli naslednje dejavnosti:

- Več vaj in preverjanj so namenili razčlembi neumetnostnega besedila, torej delu z besedilom.
- Več so brali pri pouku, določene odlomke literarnih besedil so poslušali in brali ter jih nato interpretirali.
- Večkrat so pri pouku uporabljali časopise in revije, le-te so si dijaki lahko izposodili tudi domov.
- Dijaki so za domačo nalogo kdaj pogledali poročila na televiziji in o njih poročali (recepcija govornih besedil).
- Nekateri razredi so v celoti brali literaturo za Cankarjevo priznanje, pisali šolski esej na to temo; če so bili zadovoljni z oceno šolskega eseja, so si jo lahko dali vpisati v redovalnico.
- Dijaki so pisali več besedilnih vrst, esejističnih sestavkov, tudi pri pouku, zanje so dobili povratno informacijo.
- Dijaki so samostojno pripravili okroglo mizo na podlagi prebranih literarnih besedil – npr. 4. letniki s Ferijem Lainščkom.
- Uvedli so bralne kotičke.
- Dijaki pri slovenščini berejo knjige za obvezno domače branje. Letos so uvedli domače branje tudi pri tujih jezikih.
- Pri angleščini in nemščini dijaki aktivno sodelujejo z naravno govorko.
- Z dijaki so pripravili tudi druge dejavnosti, ki dvigujejo bralno pismenost: literarne večere, umetniški performans, jezikovne delavnice v okviru evropskega dneva jezikov, v okviru znanja za mlade, na informativnih dnevih, v okviru projektih dni, ogledali smo si gledališke predstave, dijaki so imeli možnost nastopanja na raznih proslavah, na informativnih dnevih in drugih prireditvah.
- Vključili so se v projekt Rastem s knjigo in v akcijo Podarimo knjigo.
- V okviru knjižnice deluje »pogovorjevalnica« o prebranih knjigah po izbiri dijakov.

V *strokovnem aktivu naravoslovja* so in bodo tudi v prihodnje razvijali bralno pismenost s primerno zastavljenimi nalogami, pa tudi z izvajanjem pouka, kjer ima bralna pismenost večji pomen:

- Vključevanje odlomkov iz poljudno strokovnih revij v pisne naloge, ki jih morajo dijaki prebrati, prešturirati in podčrtati stavke, ki so v tekstu strokovno napačno zapisani in le-te nato pravilno zapisati.

- Naloge, ki vsebujejo veliko teksta (vsaj pet vrstic) in so s pomočjo prebrane vsebine dijaki lahko rešili računski del naloge, ob čemer je pomembno, da dijak ve izluščiti pomembne podatke.
- Vključevanje nalog z opisnim odgovorom, v katerem mora dijak odgovoriti celostno, v povedi.
- Obravnava določene snovi samostojno s pomočjo tablic/računalnikov in učbenikov.

V **strokovnem aktivu predšolska vzgoja** so prav tako svojo pozornost posvečali dvigu bralne pismenosti dijakov z naslednjimi aktivnostmi:

- Branje, pripovedovanje in interpretacija različnih besedil, pravljic, otroških pesmi, najprej v šoli, nato še v vrtcih, v okviru praktičnega usposabljanja.
- Vključevanje tipa nalog v pisne naloge, pri katerih je bilo potrebno povezovati izkušnje s prakse in pridobljeno znanje, naloge so se nanašale tudi na delo z viri.
- Organizacija srečanja dijakov s priznano slovensko pravljíčarko Anjo Štefan.
- Preoblikovanje besedil v scenarije in uprizoritev le-teh, bodisi kot lutkovne bodisi kot gledališke predstave.
- Dijaki so zapisovali samostojno besedila za otroške pesmi in jih nato uglasbili, zapisali svoje pravljíce, ki so jih nato preoblikovali v glasbene pravljíce in jih tudi predstavili.
- Pri izvedbi različnih govornih nastopov, kakor tudi likovnih izdelkov in pri ustnem preverjanju so bili pozorni na govor oz. pravilno uporabo slovenskega knjižnega jezika.
- Spodbujali dijake k branju strokovne literature in člankov povezanih s predšolsko vzgojo ter k zapisu njihovega razmišljanja ob prebranem.

Tudi **strokovni aktiv družboslovja** je postopoma uvajal aktivnosti, ki vplivajo na dvig bralne pismenosti dijakov:

- Dijaki so delali s tekstom v učbeniku in sicer z dodatnim besedilom, ki je določeno snov podrobneje razširilo in osvetlilo, ob čemer je vsak dijak individualno prebral tekst, potem pa so ga dva do trije dijaki glasno s svojimi besedami interpretirali.
- Dijaki so morali izbrati eno knjigo in jo sociološko interpretirati po navodilih, ki so bila naložena v Moodle.
- Pri pouku zgodovine je bil velik poudarek na razvoju bralnih učnih strategij, katere so sistematično razvijali pri delu z zgodovinskimi viri. Na začetku so se ukvarjali predvsem z izdelovanjem zapiskov, zlasti po Paukovi metodi. Do novega leta so vpeljali tudi PV3P in VŽN metodo.
- Učili so se uporabljati grafične organizatorje, prav tako so veliko uporabljali časovni trak, ribjo kost in primerjalno matriko.
- V višjih letnikih so pri delu z viri več časa porabili za analize, primerjave, sklepanje, povzemanje in utemeljevanje.

Standard kakovosti: REDNO SPREMLJANJE UČNO VZGOJNEGA PROCESA PO LETNIKI IN PROGRAMIH

Zaradi potrebe po večji povezanosti in usklajevanju učiteljev oddelka, ažurnih izmenjav informacij med učitelji in razrednikom, reševanju vzgojno-disciplinske in učne problematike konfliktov med učitelji, razrednikom in učitelji v dobrobit oddelka, smo v tem šolskem letu organizirali enkrat mesečno sestanke oddelčnih učiteljskih zborov. Sestanki so trajali po eno šolsko uro, vodili so jih razredniki, ob pomoči svetovalne službe. Učitelji so morali do sestanka razrednika seznaniti z morebitnimi težavami oziroma tudi pohvalami v razredu.

Sestanki so se izkazali za uspešne, saj se je na njih sproti reševala vzgojno-učna problematika oddelkov, razredniki so bili bolj obveščeni o svojih oddelkih. Učitelji menijo, da so na sestankih pridobili pomembne informacije o dijakih, ki jih poučujejo.

Kot slabost sestankov se je pokazala neučakanost in nezainteresiranost posameznih učiteljev, ki so jim sestanki predstavljali dodatno breme, saj so potekali v popoldanskem času, prav tako se velikokrat ni upoštevalo dejstvo, da so sestanki namenjeni zgolj vzgojno-učni problematiki oddelkov. V izogib temu nekateri predlagajo, da oddelčni sestanek skliče razrednik po potrebi, glede na aktualno problematiko.

Standard kakovosti: DOŽIVALJANJE ORGANIZACIJSKE STRUKTURE ŠOLE IN KOMUNIKACIJE MED ZAPOSLENIMI

Zanimalo nas je zadovoljstvo zaposlenih z organizacijsko strukturo in samo komunikacijo na šoli v šolskem letu 2015/16. V raziskavo so bili vključeni vsi zaposleni Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer. Podatke smo zbirali v obliki anketnega vprašalnika, in sicer na zboru delavcev, dne 4. februarja 2016. Za namen raziskave smo izdelali anketni vprašalnik, ki je poleg splošnih anketnih vprašanj (spol in leta delovne dobe) vseboval štiri vsebinske sklope: 1. organizacijska struktura, 2. komunikacija v kolektivu, 3. odgovornost v kolektivu, 4. doživljanje lastne vloge v kolektivu. Vse trditve v posameznih sklopih so anketiranci ocenjevali na pet-stopenjski lestvici stališč: 1 – sploh ne drži, 2 – ne drži, 3 – delno drži, 4 – drži, 5 – popolnoma drži. Pri vsakem sklopu smo vključili tudi vprašanje odprtega tipa, kjer so anketiranci lahko zapisali svoje mnenje. V anketi je sodelovalo 54 (87,1 %) od 62 zaposlenih. Od tega 11 (21,2 %) moških in 41 (78,8 %) žensk, medtem ko se dva zaposlena po spolu nista hotela opredeliti.

Pri prvem sklopu vprašanj smo zaposlene povprašali, kako doživljajo organizacijsko strukturo šole. Analiza aritmetičnih sredin je pokazala, da so se zaposleni v največji meri strinjali s trditvijo, da je organizacija delovnega procesa v šoli dobra in da sledi ciljem poslanstva ($M = 4,22$). Hkrati smo dali zaposlenim še možnost, da sami predlagajo načine glede sprejemanja odločitev znotraj kolektiva. Odgovori so bili sledeči.

- Kolektiv je preštevilčen; odločanje je posledično oteženo oz. povzroča nejevoljo.
- Mogoče se pred večjimi odločitvami naredi spletna anketa, samo toliko, da se dobi mnenje, ki ni nujno da se upošteva.
- Boljši urnik = brez lukenj.
- Lahko oz. moralo bi biti več diskusij, ki bi vključevale vse člane kolektiva. Npr. diskusijske konference z namenom sprejemanja konsenznih rešitev.
- Prevečkrat informacije potekajo čez posrednike; ko se odloča na kolegiju bi naj bil poleg tudi tisti, ki je vključen.
- Rezultati prvega sklopa so pokazali, da so zaposleni v večini z organizacijsko strukturo šole zadovoljni.

Naslednje nas je zanimalo, kako zaposleni ocenjujejo učinkovitost komunikacije med sabo. Analiza je pokazala, da se slabe tri četrtine zaposlenih (73,6 %) strinja, da je komunikacija v kolektivu pozitivna – po večini vljudna, dvosmerna, odprta, iskrena in empatična. Zaposlene smo še povprašali o njihovih predlogih glede izboljšanja komunikacije. Predlogi so bili sledeči:

Sestanki so redni, ampak me skrbi drugo leto, ko ne bo več skupnega odmora.

- Več pogovor med učitelji, ne preko dijakov (prestavljanje testov ipd.)
- Vprašanje pričakuje odgovor.
- Včasih je vse v zadnjem trenutku.
- Več empatije, pogovora.
- Še naprej delati na skupnih druženjih. Število popoldanskih skupnih sestankov pa skrajšati.

Lahko bi rekli, da je komunikacija v kolektivu po večini pozitivna, da je učinkovita. Včasih pa seveda pride tudi do manjših šumov, katere pa se trudimo uspešno odpraviti.

Kot tretje nas je zanima, kako zaposleni doživljajo svojo lastno odgovornost in odgovornost drugih in analiza je pokazala, da več kot polovica zaposlenih (67,9 %) meni, da je odgovornost v kolektivu dobro porazdeljena, ter da je logična in povezana z ustreznim vplivom na sprejemanje odločitev. Vsi sodelujoči zaposleni trdijo, da svoje delo opravljajo odgovorno do vseh sodelavcev, učencev, staršev in skladno s svojimi potenciali.

Zaposlene smo še povprašali o njihovih opažanjih glede odgovornosti na šoli. Odgovori so bili sledeči:

- Preveč so obremenjeni eni in isti ljudje.
- Lahko bi bilo več posvetovanja med vsemi vključenimi in odgovorne komunikacije.
- Pri posameznikih je odgovornost prenizka.

Zadnje vprašanje se je nanašalo na doživljanje lastne vloge zaposlenega v kolektivu. Rezultati so pokazali, da v splošnem zaposleni svojo vlogo v kolektivu doživljajo odgovorno, v kolektivu se počutijo cenjeni in sprejeti ter lahko zadovoljujejo svoje potrebe tako po profesionalnem kot osebnostnem razvoju.

Ugotovitve

Analiza je pokazala, da so se mesečni sestanki oddelčnih učiteljskih zborov izkazali kot zelo koristni, saj se je vzgojno-učna problematika oddelkov reševala sproti, tako razredniki kot učitelji so bili seznanjeni s sprotim delom posameznega oddelka. V bodoče moramo razmisliti, na kakšen način bodo potekali sestanki, saj se je prevečkrat zgodilo, da je sestanek trajal predolgo, da smo govorili tudi o vsebinah, ki jih nismo predvideli. Posledično je to privedlo do tega, da je padla motiviranost in interes posameznih učiteljev, kar je vplivalo na nezadovoljstvo in motenja sestanka, včasih tudi do neudeležbe. Kot slabost se je pokazalo tudi, da kot učitelji težko ločimo naš strokoven pogled na dijaka od našega osebnega, zato so pogovori včasih potekali tudi na preveč osebni ravni.

Dvig bralne pismenosti dijakov GFML je zahtevna naloga, ki se mora uvajati premišljeno in načrtno, saj bomo le tako dosegli zastavljen cilj. Ugotavljamo, da je že veliko učiteljev vključilo v svoje dejavnosti tudi ta standard kakovosti, a menimo, da nas bo postopoma vedno več. Dejavnostmi, s katerimi smo letos pričeli, bomo nadaljevali tudi v prihodnjem šolskem letu, prav tako bomo v prihodnje preverili pri učiteljih, ki bodo poučevali v 1. in 2. letniku v šolskem letu 2016/17, koliko in na kakšen način so vključevali ta standard kakovosti. Zagotovo bi bilo potrebno tudi izvesti usposabljanje za učitelje s področja strategij za razvoj bralnih zmožnosti.

Glede na analizo vprašalnika Doživljanju organizacijske strukture šole in komunikacije med zaposlenimi ugotavljamo, da je celotna slika doživljanja organizacijske strukture šole in komunikacije med zaposlenimi več kot zadovoljiva. Zavedamo pa se, da si vsak, zraven plačila za opravljeno delo, želi biti tudi viden in slišan, zato se trudimo in se bomo tudi v prihodnje, da vsakemu omogočamo razvijanje lastnih potencialov in uresničitev dobrih idej, ki se kažejo v doprinosu kvalitetna dela, odražajo pa v uspehih naših dijakov.

Usmeritve za naprej

V naslednjem šolskem letu bomo nadaljevali z uspešnimi aktivnostmi s področja dviga bralne pismenosti dijakov GFML ter med drugim poskušali dijake navdušiti še za sodelovanje na tekmovanjih za bralno značko, dijakom predšolske vzgoje pa ponudili tudi kakšno igro/komedijo za odrasle.

Še naprej bomo redno spremljali učno vzgojni proces po letnikih in programih ter jih poskušali nadgraditi in čim bolj smiselno umestiti v dogajanje na šoli ter širšem okolju. Poiskali bomo novo področje (ali področja), kjer bo samoevalvacija lahko učinkovito vplivala na kakovostno učenje in delo dijakov ter zaposlenih.